2024/2368

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2368

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku iniciativy pro inovativní zdravotnictví na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku iniciativy pro inovativní zdravotnictví na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0093/2024),

A. vzhledem k tomu, že společný podnik iniciativy pro inovativní zdravotnictví (dále jen „společný podnik IHI“ nebo „společný podnik“), který sídlí v Bruselu, byl založen v listopadu 2021 jako součást programu Horizont Evropa na období končící dnem 31. prosince 2031 ([1]); vzhledem k tomu, že společný podnik IHI nahradil společný podnik iniciativy pro inovativní léčiva, který byl založen v prosinci 2007 jako součást sedmého rámcového programu pro výzkum (7. RP) na období deseti let ([2]) (IMI 1) a jehož existence byla v květnu 2014 prodloužena jako součást programu Horizont 2020 na období do 31. prosince 2024 ([3]) (IMI 2);

B. vzhledem k tomu, že společný podnik IHI je partnerství veřejného a soukromého sektoru, které se zaměřuje na mezioborový, udržitelný a na pacienty zaměřený zdravotnický výzkum a inovace; vzhledem k tomu, že jeho zakládajícími členy jsou Unie, zastoupená Komisí, a evropská odvětvová sdružení COCIR, Evropská federace farmaceutického průmyslu a asociací, zahrnující organizace Vaccines Europe, EuropaBio a MedTech Europe;

C. vzhledem k tomu, že v zájmu větší transparentnosti by společný podnik měl ve své roční účetní závěrce zveřejňovat příslušné informace o příspěvcích členů na úrovni programu; vzhledem k tomu, že u každého programu, v němž působí, by společný podnik měl do konce roku předkládat podle jednotlivých kategorií členů všechny relevantní informace včetně cílů pro příspěvky stanovených v právních předpisech pro příslušný program, objemu obdržených příspěvků a objemu právních závazků; vzhledem k tomu, že společný podnik by měl i nadále zlepšovat transparentnost;

Rozpočtové a finanční řízení

1. poznamenává, že podle zprávy Účetního dvora poskytuje účetní závěrka společného podniku IHI za rok končící dne 31. prosince 2022 ve všech významných ohledech věrný obraz finanční situace společného podniku IHI ke dni 31. prosince 2022, výsledky jeho činností, jeho peněžní toky a změny jeho čistých aktiv za daný rok v souladu s finančním nařízením a s účetními pravidly, která přijal účetní Komise; vyzdvihuje navíc, že podle zprávy Účetního dvora jsou uskutečněné operace, na nichž se zakládá účetní závěrka, ve všech významných ohledech legální a správné;

2. vítá úlohu společného podniku při přeměně výzkumu a inovací v oblasti zdraví v hmatatelné přínosy pro občany Unie;

3. konstatuje, že rozpočet, který měl společný podnik IHI k dispozici na rok 2022 ([4]), činil 272,4 milionu EUR v prostředcích na závazky (11,0 milionu EUR v roce 2021) a 174,8 milionu EUR v prostředcích na platby (210,4 milionu EUR v roce 2021);

4. konstatuje, že míra plnění rozpočtu u prostředků na závazky a prostředků na platby dosáhla 96,60 % (75,91 % v roce 2021), resp. 86,25 % (95,39 % v roce 2021);

([1]) Nařízení Rady (EU) 2021/2085 ze dne 19. listopadu 2021, kterým se zřizují společné podniky v rámci programu Horizont Evropa (Úř. věst. L 427, 30.11.2021, s. 17).
([2]) Nařízení Rady (ES) č. 73/2008 ze dne 20. prosince 2007 o založení společného podniku pro provádění společné technologické iniciativy pro inovativní léčiva (Úř. věst. L 30, 4.2.2008, s. 38).
([3]) Nařízení Rady (EU) č. 557/2014 ze dne 6. května 2014 o založení společného podniku iniciativy pro inovativní léčiva 2 (Úř. věst. L 169, 7.6.2014, s. 54).
([4]) Disponibilní rozpočet zahrnuje nevyužité rozpočtové prostředky z předchozích let, které společný podnik opětovně začlenil do rozpočtu běžného roku, účelově vázané příjmy a prostředky přerozdělené na příští rok.

5. poznamenává, že změny ve velikosti rozpočtu společného podniku se do velké míry odvíjejí od prováděcí fáze víceletých výzkumných a inovačních programů; konstatuje, že v roce 2022 zahájil společný podnik provádění programu Horizont Evropa, a proto rozpočet na rok 2022 zahrnuje rozpočet na závazky pro první výzvy programu Horizont Evropa plánované na rok 2022;

6. poznamenává, že mezi částkami příspěvků v účetní závěrce společného podniku za rok 2022 zaúčtovanými podle jednotlivých kategorií členů (Unie a členové ze soukromého sektoru) existují výrazné rozdíly; uvádí, že tomu tak je proto, že hotovostní příspěvky Unie jsou potvrzeny a zaúčtovány v okamžiku, kdy jsou společnému podniku vyplaceny při zahájení realizace projektu, avšak věcné příspěvky členů jsou uznávány až po potvrzení vzniklých a vykázaných nákladů za provádění projektu; vyzývá společný podnik, aby nadále řešil rozdíl mezi zaúčtovanými částkami hotovostních příspěvků na jedné straně a věcnými příspěvky na druhé straně poskytnutím informací o právních závazcích společného podniku na konci roku, pokud jde o podepsané grantové dohody a zakázky;

7. poznamenává, že společný podnik dosud nedokončil provádění sedmého rámcového programu ([5]);

8. v této souvislosti konstatuje, že na konci roku 2022 společný podnik přidělil v plném rozsahu maximální provozní příspěvek Unie ve výši 966 milionů EUR na grantové dohody podepsané v rámci tohoto programu; uvádí, že deset let po konci sedmého rámcového programu zbývá ještě na dosud nedokončené projekty vyplatit zhruba 44,9 milionu EUR (tj. 5 %); konstatuje, že tento nedostatek odpovídá pěti projektům, které provádějí výzkum antimikrobiální rezistence (AMR); dále konstatuje, že dva z těchto projektů dokončily svou činnost do konce roku 2022; uznává, že antimikrobiální rezistence je náročnou oblastí výzkumu, a oceňuje vědeckou a společenskou hodnotu financování rozvoje nových přístupů k boji proti rezistenci vůči antibiotikům;

9. dále konstatuje, že členové ze soukromého sektoru se právně zavázali poskytnout věcné příspěvky ve výši 914,2 milionu EUR, tj. 94,6 % minimálního operačního cíle ve výši 966 milionů EUR, a že z této přidělené částky na konci roku 2022 vykázali 831,9 milionu EUR (neboli 86 % cíle);

10. všímá si, že pokud jde o program Horizont 2020, právní závazky členů jsou na úrovni jejich cílů týkajících se příspěvků;

11. v této souvislosti uvádí, že na konci roku 2022 přijal společný podnik závazky v částce 1 452,1 milionu EUR (tj. 91 %) z maximálního provozního příspěvku EU ve výši 1 595,4 milionu EUR na podepsané grantové dohody v rámci programu Horizont 2020; dále uvádí, že z této částky závazků zbývá v následujících letech vyplatit přibližně 484,8 milionu EUR (tj. 33,4 %) na projekty a zakázky, které ještě nebyly dokončeny; dále konstatuje, že členové ze soukromého sektoru a přidružení partneři se právně zavázali poskytnout věcné příspěvky ve výši 1 499,4 milionu EUR (tj. 94 %) z minimálního operačního cíle ve výši 1 595,4 milionů EUR, a že z této přidělené částky na konci roku 2022 vykázali 1 078,9 milionu EUR (tj. 67,6 % cíle);

12. konstatuje, že podle společného podniku lze nižší míru čerpání částečně vysvětlit dlouhou dobou trvání projektu, kterou si žádá povaha specifické výzkumné oblasti společného podniku a velký rozsah globálních konsorcií provádějících projekty;

13. konstatuje, že na činnosti programu Horizont 2020 neobdržel společný podnik žádné nové prostředky na provozní závazky, protože poslední výzvu k předkládání návrhů dokončil do konce roku 2020; poznamenává, že míra čerpání prostředků na provozní platby činila 87 % (96 % v roce 2021);

14. je stejného názoru jako Účetní dvůr, že by společný podnik měl stanovit akční plán s časovým rozvrhem, který umožní dokončit provádění projektů schválených v předchozích VFR;

15. pokud jde o provádění programu Horizont Evropa, konstatuje, že v roce 2022 poskytla Komise na správní náklady společného podniku pouze hotovostní příspěvky ve výši 1,4 milionu EUR; poznamenává, že společný podnik nepožadoval hotovostní příspěvky na své činnosti programu Horizont Evropa, neboť první dvě výzvy v rámci programu Horizont Evropa vyhlášené v roce 2022 budou dokončeny až v roce 2023.

([5]) Sedmý rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj (2007–2013).

16. konstatuje, že na základě výroční zprávy o činnosti organizace za rok 2022 dosáhl společný podnik IHI ve srovnání s většinou klíčových ukazatelů výkonnosti IIL 2 dobrých výsledků, což často překračuje stanovené cíle; vítá zejména skutečnost, že projekty společného podniku IHI financované v rámci IIL 2 dokončily 24 regulačních postupů, včetně dvou regulačních dopisů o podpoře, deseti stanovisek s výhradou v oblasti regulace, dvou podání ke stanovisku ke kvalifikaci a začlenění do šesti regulačních pokynů;

17. s uspokojením konstatuje, že podíl 58,3 % (nad 50 % cíl) projektů společného podniku IHI financovaných v rámci IIL 2 zpřístupnil jejich zdroje a výstupy i mimo partnery konsorcií; poukazuje na příklady, jako je např. knihovna chemických sloučenin Evropská sbírka sloučenin zřízená v rámci projektu ESCulab, základní datová platforma RADAR s otevřeným zdrojovým kódem RADAR-CNS, evropská sjednocená datová síť zřízená v rámci projektu EHDEN nebo soběstačná biobanka pluripotentních kmenových buněk poskytovaná EBiSC2;

18. vítá skutečnost, že přibližně 67 % dokumentů vypracovaných v rámci projektů financovaných společným podnikem má spoluautory z různých odvětví, což dokazuje mezioborovou povahu výzkumu a kooperativní přístup jeho projektů;

Zadávání veřejných zakázek a zaměstnanci

19. konstatuje, že většina smluvních závazků IHI byla v roce 2022 uzavřena na základě stávajících víceletých rámcových smluv; dále konstatuje, že z hlediska objemu byly rámcové smlouvy využívány nejčastěji v oblasti IT, lidských zdrojů a auditních služeb; vítá skutečnost, že některé z dotčených rámcových smluv jsou interinstitucionální, čímž se minimalizuje administrativní zátěž a zajišťují úspory z rozsahu;

20. na základě konsolidované výroční zprávy o činnosti za rok 2022 ([6]) konstatuje, že společný podnik IHI zahájil v roce 2022 dvě zadávací řízení ([7]) mimo stávající rámcové smlouvy v hodnotě přesahující 15 000 EUR;

21. vítá, že všechny postupy byly prováděny v souladu s finančními pravidly společného podniku IHI a finančním nařízením s cílem zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž mezi hospodářskými subjekty a co nejspolehlivější a nejúčinnější využívání finančních prostředků společného podniku IHI;

22. konstatuje, že plán pracovních míst umožňuje obsadit 39 míst dočasných zaměstnanců, 15 míst smluvních zaměstnanců a 1 místo vyslaného národního odborníka, celkem tedy 55 zaměstnanců; konstatuje, že ke dni 31. prosince 2022 bylo obsazeno 49 pracovních míst: 36 z 39 pozic pro dočasné zaměstnance (92,30 %), 11 z 15 pozic pro smluvní zaměstnance (73,30 %) a 0 z jednoho místa pro vyslané národní odborníky (0 %);

23. konstatuje, že pokud jde o vyvážené zastoupení žen a mužů a zeměpisnou vyváženost zaměstnanců společného podniku IHI, k 31. prosinci 2022 tvoří přibližně 65 % zaměstnanců ženy a 35 % muži a zaměstnanci mají 15 různých státních příslušností;

Řídicí a kontrolní systémy

24. uvádí, že u výdajů v rámci sedmého rámcového programu provedl audity ex post společný podnik, zatímco u výdajů z programů Horizont 2020 a Horizont Evropa byl za audity ex post odpovědný společný auditní útvar GŘ RTD Komise;

25. konstatuje, že společný podnik vykázal u výdajů sedmého rámcového programu reprezentativní míru chyb ve výši 2,1 % a míru zbytkových chyb ve výši 0,8 % a u výdajů programu Horizont 2020 (zúčtování a konečné platby) reprezentativní míru chyb ve výši 2,7 % a míru zbytkových chyb ve výši 0,9 % ([8]);

26. konstatuje, že u programu Horizont Evropa nebyly audity ex post dosud provedeny, neboť první průběžné platby se očekávají až v roce 2024;

([6]) https://www.ihi.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf.
([7]) Kancelářský nábytek – 24 453,65 EUR a komunikační strategie – 15 950,00 EUR.
([8]) Konsolidovaná výroční zpráva o činnosti společného podniku IHI za rok 2022, kapitola 4.1.1.

27. bere na vědomí, že aby mohl Účetní dvůr posoudit kontroly provozních plateb ve společném podniku, prověřil na úrovni konečných příjemců náhodně vybraný vzorek plateb z programu Horizont 2020 provedených v roce 2022 ([9]); konstatuje, že Účetní dvůr nezjistil u příjemců společného podniku IHI zařazených do vzorku žádné chyby ani kontrolní nedostatky;

28. vítá skutečnost, že společný podnik IHI na konci roku 2022 vyvinul a zavedl úplnou koncepci kontrol ex ante založenou na riziku v souladu s pokyny Společného střediska provádění (CIC) se zohledněním rizikové situace konkrétního společného podniku; konstatuje, že společný podnik IHI za tímto účelem určil nejpodstatnější riziková kritéria a na jejich základě vypracoval koncepci monitorování založenou na riziku; konstatuje, že tato koncepce mu umožnila vyhodnotit míru rizika každého projektu a příjemce během hlavních fází realizace projektu, jako je vypracování grantové dohody, dodatky ke grantové dohodě, podávání zpráv a platba;

29. konstatuje, že společný podnik v této souvislosti stanovil ke své koncepci založené na riziku i vnitřní pokyny a vyškolil své zaměstnance a informoval je o jejich řádném a důsledném uplatňování;

30. s uspokojením konstatuje, že společný podnik IHI vypracoval koncepci auditů ex post založenou na riziku, jež má snížit míru chyb prostřednictvím lépe zacíleného vzorku, který povede k odhalení příjemců nejvíce náchylných k chybám, a posílit tak účinek svých auditů ex post při odstraňování chyb; jedná se o významnou pozitivní změnu v přístupu k auditům ex post, neboť rámec vnitřní kontroly Komise pro granty programu Horizont Evropa neumožňuje vytvořit zvláštní reprezentativní vzorky společného podniku, a tudíž vypočítat konkrétní reprezentativní míru chyb a míru zbytkových chyb u společných podniků;

31. konstatuje, že Účetní dvůr zjistil, že společné podniky s dobře propracovanou koncepcí auditů ex post založenou na riziku vykazují míru zbytkových chyb pod průměrem společných podniků, které takovou koncepci nemají, a to díky systematické identifikaci a auditu nejrizikovějších příjemců;

Kontrola opatření přijatých v návaznosti na připomínky z předcházejících let

32. konstatuje, že „připomínky“ ve specifických výročních zprávách o společných podnicích jsou ve skutečnosti „doporučeními“ Účetního dvora bez časových lhůt; konstatuje, že Účetní dvůr kroky prováděné v návaznosti na připomínky každoročně sleduje, když posuzuje, zda jsou stále otevřeny, nebo zda byly uzavřeny;

33. vítá skutečnost, že společný podnik přijal nápravná opatření k řešení připomínky Účetního dvora z roku 2021, jež se týkala části příspěvků zaměstnavatele do důchodového systému Unie;

([9]) Pokud jde o grantové platební operace kontrolované u příjemců, prahová hodnota pro hlášení vyčíslitelných chyb je 1 % kontrolovaných nákladů.